

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

10 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 29 martie 2021 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, în privința inculpatului

Morari Leonid XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>19.08.2020 - 29.03.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>21.04.2021 - 12.04.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>30.06.2022 - 10.08.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 29 martie 2021, Morari Leonid a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 448 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Morari Leonid, urmărind scopul aplicării violenței fizice față de soția sa Morari Ana și, astfel, fiind conform art. 133¹ lit. a) Cod penal, membri de familie, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, la 01 iulie 2020, în intervalul de timp cuprins între orele 13.00-14.00, aflându-se la domiciliul fiicei sale, situat în XXXXXX, XXXXX, a inițiat un conflict cu soția sa, Morari Ana

și, intenționat a apucat-o de păr și, de pe pat, a trântit-o jos la podele, aplicându-i lovituri cu pumnii peste corp, preponderent în regiunea capului (ceafă), cutiei toracice, bruscând-o la pământ, a căzut pe treptele ce desparte o odaie de alta.

În rezultatul acțiunilor lui Morari Leonid, părții vătămate Morari Ana i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202031D095 din 17.07.2020, vătămări corporale sub formă de fractură a coastei 8 pe dreapta, echimoze a cutiei toracice pe dreapta și genunchiului drept, care s-au format sub acțiunea traumatică a unui corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, duce la dereglarea sănătății mai mult de 21 de zile și se califică ca vătămări corporale medii, cauzându-i părții vătămate dureri fizice.

Instanța a statuat că vinovăția inculpatului a fost dovedită prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, prin maltratare, acțiuni violente care au provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore sau cu închisoare de la 1 la 6 ani, că nu a recunoscut vina, nu este angajat în câmpul muncii, se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, concluzionând ca fiind oportună aplicarea în privința acestuia a pedepsei cu închisoare, care va asigura pe deplin corectarea și reeducarea lui, luând în considerație realizarea scopului pedepsei penale ce ține de prevenirea comiterii altor infracțiuni atât de către inculpat, cât și de către alte persoane.

Totodată, fiind stabilit că inculpatul este la prima abatere de la lege, se caracterizează satisfăcător, este la o vârstă înaintată, nu este rațională executarea efectivă a pedepsei cu închisoarea stabilită acestuia, urmând a fi dispusă suspendarea executării ei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, cu acordarea posibilității ca în perioada de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i-a fost acordată, care pe termen lung, va oferi o mai bună protecție intereselor societății și va evita consecințele negative ale izolării de societate a vinovatului și a plasării acestuia în mediul penitenciar. Totodată, pe durata perioadei de probațiune, inculpatul va fi obligat permanent să-și adapteze comportamentul la obligațiile impuse de către instanță, reeducarea acestuia în astfel de condiții fiind mai efectivă, iar scopul prevenției speciale și, inclusiv al celei generale, va fi atins și în condițiile stabilite.

3. Procurorul în Procuratura raionul Strășeni, Stanila Mariana, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că instanța de fond a omis circumstanța agravantă prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. e) Cod penal - săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unei femei, profitând de starea de neputință cunoscută și evidentă a victimei, care se datorează bolii, iar conform art. 78 alin. (3) Cod penal, în cazul în care există circumstanțe agravante se poate aplica pedeapsa maximă prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

Astfel, în împrejurările constatate, corectarea inculpatului și atingerea scopului legii penale este posibilă doar cu privarea acestuia de libertate.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 65, 70, 67, 75 Cod penal și a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării celui vinovat.

Astfel, la aplicarea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de cele trei principii care stau la baza individualizării pedepsei, sancțiunea aplicată inculpatului fiind legală, echitabilă și individualizată.

Deci, a fost stabilit că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, este la prima abatere de la lege, se caracterizează satisfăcător, este la o vârstă înaintată, împrejurări în care executarea efectivă a pedepsei cu închisoarea stabilită nu este rațională, în temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, fiind dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu acordarea posibilității, ca în perioada de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i-a fost acordată, pe termen lung, pedeapsă ce va oferi o mai bună protecție intereselor societății și va evita consecințele negative ale izolării de societate a vinovatului și plasării acestuia în mediul penitenciar. Totodată, pe durata perioadei de probațiune, inculpatul va fi obligat permanent să-și adapteze comportamentul la obligațiile impuse de către instanță, iar reeducarea acestuia în astfel de condiții va fi mai efectivă, scopul prevenției speciale și, inclusiv al celei generale, urmând a fi atins și în condițiile stabilite.

Astfel, în circumstanțele date este posibilă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea stabilită inculpatului, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu acordarea posibilității acestuia ca, în perioada de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i-a fost acordată, care pe termen lung, va oferi o mai bună protecție intereselor societății și va evita consecințele negative ale izolării de societate a vinovatului și plasării acestuia în mediul penitenciar.

Or, durata perioadei de probațiune și situația în care condamnatul va fi obligat permanent să-și adapteze comportamentul la obligațiile impuse de instanță, poate fi asimilată unei pedepse, iar reeducarea condamnatului va fi mai efectivă, scopul prevenției speciale și, inclusiv al celei generale va fi atins și în condițiile stabilite, reieșind din scopul legii penale.

Prin urmare, este nefondată solicitarea acuzării referitor la aplicarea pedepsei cu închisoare inculpatului, or, scopul educativ și preventiv al pedepsei va fi pe deplin atins prin menținerea sancțiunii în limitele și în condițiile stabilite de prima instanță.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Săli Radu, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate, *cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.*

Recurentul invocă faptul că instanțele de fond și de apel nu au ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, comportamentul inculpatului în timpul comiterii faptei și după consumarea ei, de personalitatea acestuia, pronunțând hotărâri nemotivate în partea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, instanțele incorect au aplicat prevederile art. 90 Cod penal în privința inculpatului, deoarece acesta intenționat a comis infracțiunea de violență în familie, asupra soției sale, care fugise de acasă din frică să nu fie agresată de soțul său, la fiica ei. Este de menționat și cruzimea cu care a acționat inculpatul, maltratând-o fizic pe soția sa, grav bolnavă, fiind în faza terminală de cancer.

Totodată, infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave, care prevede pedeapsă cu închisoare de până la 6 ani, infracțiunea fiind săvârșită cu aplicarea violenței, îndreptată spre vătămarea integrității corporale și a sănătății a unui membru al familiei - soția neputincioasă, bolnavă de cancer în ultima fază.

Instanțele nu au ținut cont de circumstanța agravantă prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. e) Cod penal - săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unei femei profitând de starea de neputință cunoscută și evidentă a victimei, care se datorează bolii, iar conform art. 78 alin. (3) Cod penal, în cazul în care există circumstanțe agravante se poate aplica pedeapsa maximă prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de

caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, indicând numai deocârm în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Totodată, instanța de apel s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării de pe rol (*pct. 3. - 4. din decizie*).

În consecutivitatea enunțată, în cazul în care inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, însă este la prima abatere de la legea penală, se caracterizează satisfăcător și are o vârstă înaintată, instanțele întemeiat au concluzionat că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, pentru o perioadă de probațiune, conform art. 90 Cod penal.

Mai mult, în situația în care în rechizitoriu lipsește mențiunea referitor la prezența sau lipsa circumstanțelor agravante, este neîntemeiată afirmația acuzării că „*Instanțele de fond și de apel nu au ținut cont de circumstanța agravantă prevăzută de art. 77 alin. (1) lit. e) Cod penal - săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unei femei profitând de starea de neputință cunoscută și evidentă a victimei, care se datorează bolii...*”, ori, pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sunt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 11.11.2013, nr.8 - Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 90 alin. (1) Cod penal, 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, instanța *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Pe lângă aceasta, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeiuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat se reține că argumentele de drept și de fapt specificate în recursul ordinar că: *„instanțele de fond și de apel incorect au aplicat prevederile art. 90 Cod penal în privința inculpatului, deoarece acesta intenționat a comis infracțiunea de violență în familie, asupra soției sale, care fugise de acasă din frică să nu fie agresată de soțul său la fiica ei. Este de menționat și cruzimea cu care a acționat inculpatul, maltratând-o fizic pe soția sa, grav bolnavă, fiind în faza terminală de cancer..., infracțiunea fiind săvârșită cu aplicarea violenței, îndreptată spre vătămarea integrității corporale și a sănătății a unui membru al familiei - soția neputincioasă, bolnavă de cancer în ultima fază.”*, nu au fost invocate de acuzare și în apel (*pct. 3.-5. din decizie*), deci nu au niciun suport legal.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, în privința inculpatului Morari Leonid XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 26 august 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico